

2022

Blekíngesbläddran

Föreningen Blekínges Flora

Föreningen Blekinges Flora

Föreningen Blekinges Flora bildades för att främja den botaniska verksamheten i landskapet. Föreningen grundades 1994 som en fortsättning på det nyligen avslutade inventeringsprojektet. Vi har möten två gånger per år med föredrag och dessutom exkursioner på våren, sommaren och hösten. Vi ägnar oss åt både blomväxter och olika kryptogamgrupper (mossor, lavar, svampar, alger). Föreningen har dessutom floraväktarverksamhet. 1998 startade föreningen ett svampprojekt med syfte att inventera främst storsvampar, men även i viss mån mikrosvampar. Vi deltagar även i de vilda blommornas dag, med lokala exkursioner i juni månad.

För att bli medlem kan du betala in årsavgiften på 100 kr (20 kr för familjemedlemmar) till bankgiro: 5704-5205 eller via swish till: 123 161 3090. Ange namn och adress, samt att du är ny medlem. Alternativt kan du höra av dig till någon i styrelsen.

Ordförande: Lars Fröberg
Sofiaparken 4E, 222 41 Lund
tfn 076-848 9945
larsfroberglund@gmail.com

Kassör: Jonas Warhammar
Ekdalav. 8, 373 32 Nätraby
tfn 070-9108716
jonas.warhammar@lansstyrelsen.se

Protokollsekreterare: Åke Widgren
Ronnebyg. 10, 371 32 Karlskrona
tfn 0709-831 449
cotula@gmail.com

Floraväktaransvarig: Åke Widgren
Kontaktuppgifter, se ovan.

Programsekreterare: Johan Wolgast
Hunnemarav. 7, 374 34 Karlshamn
tfn 0708-154424
johanwolgast@yahoo.co.uk

Svampprojektet: Jonny Svensson
Karsahult Pl 81, 360 10 Ryd
tfn 0459-833 45
jonny.g.a.svensson@gmail.com

Föreningens hemsida:
www.blekingesflora.se

Blekingebläddran

För innehåll och författarinstruktioner, se bakpärmen insida.

Redaktör: Lars Fröberg, Sofiaparken 4E, 222 41 Lund.
tfn 076-848 9945, e-post: larsfroberglund@gmail.com

Redaktionskommitté: Joakim Hemberg, Åke Widgren.

Fig. 2. Hällebräken *Woodsia ilvensis* från Näsudden, N om Ronneby.

Omslagsbild: Hällebräken *Woodsia ilvensis* från Näsudden, N om Ronneby. Foto Bengt Nilsson.

Förord

Livet har nu kunnat återgå till det normala efter pandemin vilket betytt att föreningen har kunnat ha sitt höst- och vårmöte som vanligt under vinterhalvåret. Denna sommar planerar vi även genomföra den floraväktarexkursion till Gotland, som har blivit uppskjuten så många gånger.

I årets tidskrift presenteras resultaten av digitalisering av Bengt Nilssons diabilder. Bengt, som var ordförande i föreningen tills sin bortgång 2016, lämnade efter sig en väldigt stor mängd diabilder av vilka några nu digitaliserats. Några av bilderna föreställer sällsynta arter i landskapet som inte är dokumenterade på annat sätt. Bilderna planeras att läggas ut på föreningens hemsida och en presentation av digitaliseringen ges här i tidskriften. Åke Widgren redogör för resultaten av floraväktariet för kal knipprot. Arten förefaller ha minskat de senaste åren på grund av den torra sommaren 2019, men vi får se om trenden håller i sig eller om arten kan komma tillbaka. Joakim Hemberg presenterar en intressant svamplokal på norra sidan om Sannen, en sjö norr om Ronneby. Ett åtgärdsprogram gjordes för grönticka, en art som finns i detta område, och även andra intressanta svamparter härifrån tas upp.

Väl mött Lars Fröberg (ordförande och redaktör)

Bengt Nilssons diabilder avfotograferade

Lars Fröberg

Bengt Nilsson blev intresserad av botanik på 1970-talet. Han reste mycket, framförallt i Norden, då han fotograferade vilda växter, samlade material till de officiella herbarierna samt var en aktiv odlare med en mycket innehållsrik trädgård i Sölvesborg. Bengt var ordförande i vår förening under närmare 20 år. Han efterlämnade drygt 30 000 diabilder efter sig, vilka finns bevarade på Biologiska museet i Lund. Nu har vi genomfört en digitalisering av delar av denna samling.

Bengt Nilsson var en duktig och aktiv amatörbotanist, som bodde i Sölvesborg. Han reste mycket, främst inom Sveriges gränser, då han tog bilder på allehanda vilda växter. Han pressade också material av växter som delvis blivit insorterat i herbarierna i Lund och Stockholm. Han hade även en trädgård där han odlade många rariteter från Sveriges alla hörn samt diverse kulturväxter.

När Bengt gick bort hösten 2016 (se Fröberg & Widgren 2016), tog jag hand om både hans insamlade herbariematerial och hans diabilder, vilka nu förvaras på Biologiska museet i Lund. Det rör sig om drygt 30 000 bilder, främst på växter men även en del miljöbilder. Vi beslutade inom styrelsen för Föreningen Blekinges Flora att digitalisera intressanta arter från Blekinge av Bengts diafoton, dels för att kunna använda dem t.ex. vid föredrag och i artiklar, dels som en

dokumentation av de sällsynta arter som han hade foton på.

Vid digitaliseringen valde jag att begränsa mig till rödlistade och andra sällsynta kärlväxter tagna i Blekinge. Alla bilder med god kvalitet, samt några med lite sämre kvalitet på arter som bedömdes som viktiga att dokumentera är medtagna. Totalt är 830 bilder av 257 taxa avfotograferade. Bengt gjorde ibland återbesök på välkända lokaler, varför det även förekommer foton från olika tillfällen av samma population.

Metoder

Jag åtog mig att genomföra digitaliseringen mot ersättning från föreningen. Jag fick hjälp av Patrik Frödén på Biologiska museet i Lund med den tekniska biten. Först hade jag tänkt att skanna bilderna med flatbäddsskanner, men Patrik föreslog att jag skulle fota av dem istället, vilket

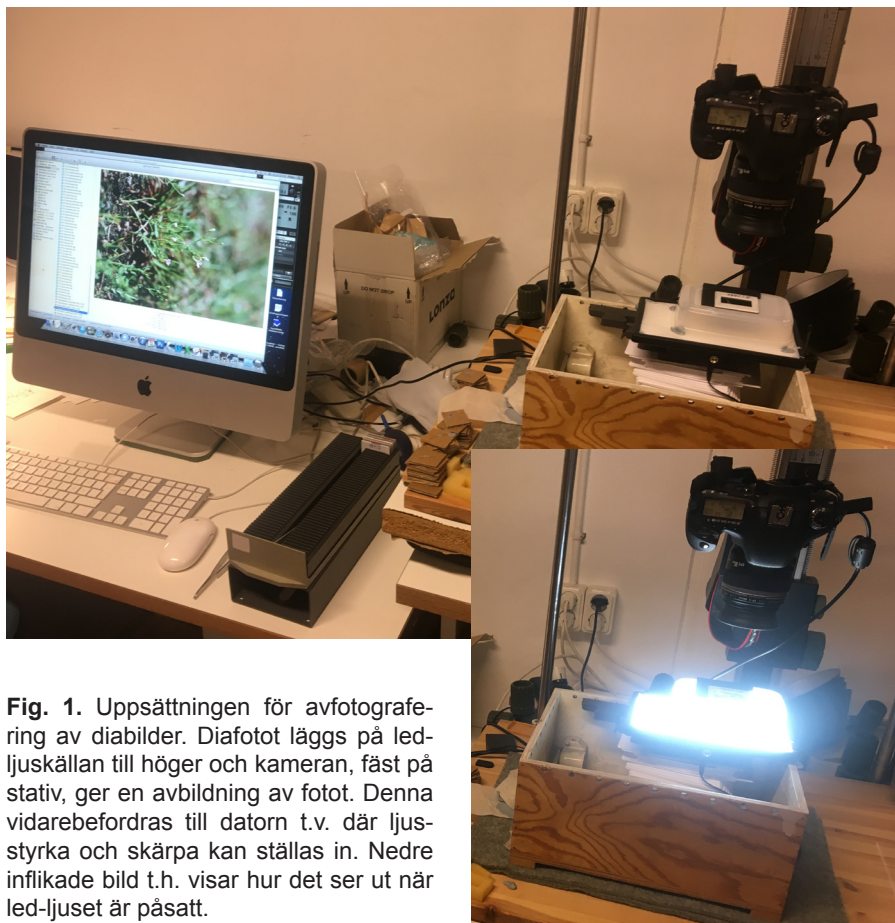

Fig. 1. Uppsättningen för avfotografering av diabilder. Diafotot läggs på led-ljuskällan till höger och kameran, fäst på stativ, ger en avbildning av fotot. Denna vidarebefordras till datorn t.v. där ljusstyrka och skärpa kan ställas in. Nedre inflikade bild t.h. visar hur det ser ut när led-ljuset är påsatt.

både gav bättre kvalitet och var en snabbare metod. Jag använde mig av en Canon 7D som var monterad på ett stativ och lade diabilderna på ett Led-ljus (fig. 1). En manuell vitbalansering utfördes också. Med hjälp av gratisprogrammet EOS Utilities kunde jag direkt se en avbildning av diafotot på datorskärmen och ställa in ljusstyrkan och skärpan. Några foton med en jämn, ljus bakgrund gav ett

rastermönster från Led-ljuset, vilket vi kunde avhjälpa genom att lägga en dimplast ovanför ljuskällan. Bilderna är sparade i jpeg och ska läggas ut på föreningens hemsida (www.blekingesflora.se).

Några intressanta arter

Bengt fotade både vanliga och ovanliga arter. Några rariteter från Blekinge som saknar dokumentation i herbari-

Fig. 2. Lydisk fetknopp *Sedum lydium* från Hallby, Torhamn sn.

Fig. 3. Svedjenäva *Geranium bohemicum* från Gammalstorp, Ronneby sn.

Fig. 4. Flocksvalting *Baldellia ranunculoides* från Djupekås, Mjällby sn.

Fig. 5. Rutlåsbräken *Botrychium matri-cariifolium* från Björkelund, Mjällby sn.

erna är hällebräken *Woodsia ilvensis* från Näsudden, NV om Ronneby (se omslagsbild), lydisk fetknopp *Sedum lydium* från Hallby, Torhamn sn, svedjenäva *Geranium bohemicum* från Gammalstorp, Ronneby sn, flocksvalting *Baldellia ranunculoides* från Djupekås, Mjällby sn och rutläsbräken *Botrychium matricariifolium* från Näsabbarna, Mjällby sn (fig. 2–5). Lokaler för flertalet av de vilda växter som han fotograferade

är även inlagda i Artportalen (www.artportalen.se).

Tack till Patrik Frödén som gav ovärderlig hjälp för utveckling av metoden att fotografera av diabbilderna.

Citerad litteratur

Fröberg, L. & Widgren, Å. 2016. Bengt Nilsson (1939–2016). *Svensk Bot. Tidskr.* 110: 405.

Stenkrassing återfunnen i Blekinge

Stenkrassing *Hornungia petrea* är en kalkberoende korsblommig växt som i Sverige är vanlig på Öland och Gotland, men sällsynt på fastlandet. I Blekinge är arten sedan gammalt känd från Karlskrona, där den ansågs ha inkommit med sjöfarten och sedan etablerat sig (Fröberg 2006). Stenkrassing i Karlskrona växte på murar och berg (Gosselman 1865 i Fröberg 2006). De talrika äldre fynden gjordes alla mellan 1838 och 1919, på platser som Björkholmen, varvsområdet, Kungshall, Söderstjärna, Kungsholmen, Hattholmen, Getskär och Smörasken (Fröberg 2006). Under landskapsflora-inventeringen 1980–2005 gjordes inga fynd.

Lördagen den 14 maj gick jag ut till Björkholmens nordvästra del för att se om det lilla beståndet av knölgröe *Poa bulbosa*, som jag hittade i en gräskant 2020, fortfarande fanns

kvar. Jodå, det fanns där på samma plats! På tillbakavägen längs Chapmansgatan, fick jag syn på en krassing intill varvsmuren. Första tanken var gatkrassing *Lepidium ruderales*, som finns lite här och där i stan, men när jag såg de långa parflikiga bladen insåg jag att det var stenkrassing. Sammanlagt 10–15 plantor växte i stenskravlet och gruset invid foten av muren. En av de gamla kända lokalerna var på just Björkholmen, och det är inte osannolikt att det var i anslutning till varvsmuren. Vi kan bara spekulera, men i så fall skulle arten ha överlevt på samma plats i mer än 100 år.

Citerad litteratur

Fröberg, L. 2006. *Blekinges Flora*. SBF-förlaget, Uppsala.

Åke Widgren

Kal knipprot i Blekinge

Åke Widgren

Kal knipprot blev funnen i Blekinge först på 1960-talet. Arten har endast varit känd i sydvästra delarna av landskapet, men har efter aktuell inventering visat sig ha en vikande trend. Flera av lokalerna är belägna intill vägar och kan hotas av olika påverkan av vägkanterna. Ytterligare eftersökningarna av arten på Listerlandet föreslås.

Kal knipprot *Epipactis phyllanthos* är en fridlyst och starkt hotad art som i Blekinge endast förekommer i Sölvesborgs kommun (fig 1). Under 2021 gjordes en återinventering på de flesta kända lokalerna. Arten återfanns på 14 av 26 besökta lokaler. Även en ny växtplats påträffades.

Utbredning och ekologi

Kal knipprot är rödlistad som starkt hotad (EN) sedan 2020, dessförinnan som sårbar (VU). Den är kalkkräv-

vande och växer främst i skuggiga skogsmiljöer, men även i skogsbryn samt på väg- och dikesrenar. Den är känslig för ingrepp som innebär drastisk förändring i mikroklimat och markförhållanden, exempelvis slutavverkning med efterföljande föröngningsåtgärder eller exploatering, och bedöms även vara beteskänslig samt missgynnas av torka (ArtDatabanken 2020).

I Sverige har kal knipprot en sydlig-sydöstlig utbredning. De flesta lokalerna återfinns i Skåne och på Öland, men arten förekommer även i Blekinge, Halland, Östergötland och på Gotland.

I Blekinge blev kal knipprot inte uppmärksammas förrän i ganska sen tid. I den gamla Blekinges Flora (Holmgren 1942) nämns den inte. Den äldsta uppgiften är från Stiby backe, där arten samlades av Henning Weimarck 1964. Under landskapsflorainventeringen 1980–2005 noterades 12 lokaler inom 6 inventeringsrutor (Fröberg 2006).

Utbredningen i Blekinge är helt

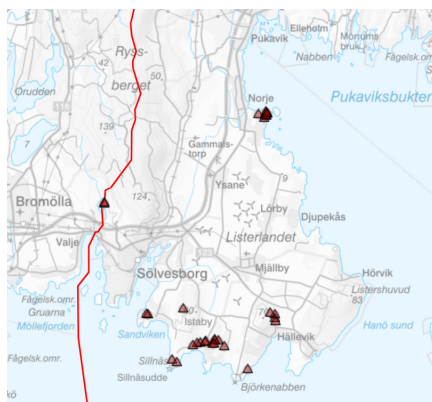

Fig. 1. Utbredningen av kal knipprot i Blekinge (floraväktarlokalerna). Utdrag från Artportalen 2022-05-18.

Tabell 1. Biotopfördelning för totalt 31 sentida lokaler av kal knipprot.

	S Listerlandet	Norjeboke	Siesjö
Sluten ädellövskog (± bok, avenbok)	7	2	
Alstrandskog/alkärr			2
Vägrenar/dikesrenar	13	1	
Tomtmark		1	
Tät sly-/högrötsvegetation (bryn, gläntor)		3	
Uppgift saknas	1	1	

begränsad till Sölvesborgs kommun. En stor andel av lokalerna utgörs av vägrenar i anslutning till bok- eller avenbokskog. Andra biotoper är bokskog, alstrandskog och sommarstugetomter (tab. 1).

Kal knipprot har nyligen delats upp i åtta underarter, av vilka tre förekommer i Sverige; sandknipprot subsp. *arenaria*, engelsk knipprot subsp. *pendula* och dansk knipprot subsp. *confusa*. Underarterna skiljs åt på blom- och bladkaraktärer, blomningstid och växtplats (Birkedal & Kreutz 2009). I Blekinge har de planter som hittills kontrollerats visat sig vara dansk knipprot, men kunskapen är ny och många lokaler är ännu inte undersökta (ArtDatabanken 2020). Uppdelningen bör dessutom stödjas av cytologiska och molekylära undersökningar (Karlsson 2012)

Förekomst och status i Blekinge

I Blekinge har arten 31 sentida kända lokaler fördelade på tre geografiskt skilda lokalområden. Det rikaste av dem är södra Listerlandet, från

Västra Näs i väster till Stiby backe i öster, med 21 lokaler. De övriga två är Norjeboke med 8 lokaler, och Siesjö med 2 lokaler. Sedan kal knipprot blev floraväktarart år 2010 har främst en del lokaler kring Torsö besökts regelbundet av Torgny och Elma von Wachenfeldt, men någon mer omfattande inventering har inte gjorts tidigare.

Vid inventeringen 2021 kunde arten återfinnas på 14 av de 26 återbesökta lokalerna. Dessutom hittades en lokal som tidigare inte varit känd. Den räknade totalpopulationen på de besökta lokalerna uppgick till 93 plantor.

Södra Listerlandet. På södra Listerlandet återbesöktes samtliga 21 kända lokaler, de flesta vid en gemensam floraväktarexkursion den 31 juli. Arten återfanns på 11 av dem, med ett totalantal på 49 plantor. Tretton av lokalerna i området utgörs av vägkanter i eller gränsande till bok/avenbokskog.

Norjeboke. Lokalområdet vid Norjeboke utgörs av en mosaik av

bokskog, småvägar och sommarstugetomter, där en del av växtplatserna mer eller mindre gränsar till tomtmark. En del lokaler ligger mycket nära varandra, men är ändå åtskilda av vägar eller tomtgränser. Här återbesöktes 3 av 7 kända lokaler, och dessutom hittades en ny växtplats med två plantor. På en av de återbesökta räknades 42 plantor, vilket gör den till länets numera största lokal.

Siesjö. Vid Siesjö kunde arten inte återfinnas på någon av de två kända lokalerna, som båda utgörs av aldominerad strandskog.

Slutsatser

Det är ingen tvekan om att kal knipprot har haft en vikande trend i Blekinge de senaste årtiondena. Flera av de lokaler som tidigare varit relativt individrika har under senare år endast hyst enstaka plantor. Särskilt dystra siffror noterades 2020 då arten endast återfanns på 4 av 12 inventerade lokaler, vilket sannolikt har ett samband med den torka som rådde under 2018 och 2019. Annars finns ingen entydig förklaring till tillbakagången. Många av lokalerna utgörs av vägkanter och vägslänter där olämplig vägkantskötsel lätt kan ställa till skada, och möjligen utgör det en del av förklaringen. Torgny von Wachenfeldt har berättat att den tidigare rikaste lokalen vid Torsö (med som mest 129 plantor 1981) under många år

på 1980-talet utsattes för vägkantslåtter under sommaren, trots att det i stort sett inte växte något annat än kal knipprot längs vägen. Å andra sidan trängs den kala knipproten med högvuxna gräs, nässlor och björnbär på några av vägkantslokalerna, vilket innebär att en vägkantsslåtter sent på säsongen sannolikt kan vara positiv för artens fortlevnad. Ett annat hot är nedgrävning av fiber/bredband, något som varit en vanlig företeelse längs våra vägar under senare år. I området kring Torsö skedde omfattande fiber-nedgrävningar under 2019, utan att hänsyn togs till den kala knipprotens växtplatser. Därför var det glädjande att arten ändå återfanns på flera av dessa lokaler 2021.

Kal knipprot är ingen lättfunnen art. Den är ofta småvuxen, särskilt under torrsomrar, och blommar inte varje år. Förmodligen finns det ytterligare en del lokaler att upptäcka på Listerlandet. Ett område som sett till de yttre förutsättningarna borde hysa kal knipprot är Listershuvud, men trots en del eftersök har arten inte hittats där. Det borde även kunna finnas fler lokaler på eller i anslutning till Hjärthalla och Mörby backe. Arten bör även eftersökas mer noga i området vid Siesjö. Det finns alltså mer inventeringsjobb att göra.

Artens framtid i Blekinge beror troligen främst på hur de många vägkantslokalerna sköts och vårdas. Risken att några lokaler skulle skadas

Fig. 2. Kal knipprot från Torsö 1978. Foton B. Nilsson.

av skogsbruksåtgärder bedöms som liten. Fjorton lokaler ingår i befintliga naturreservat, eller finns alldeles på gränsen till sådana (vägkanter).

Tack

Stort tack till Ivar och Sigbritt Björregren som återinventerat en stor andel av de gamla lokalerna samt till de engagerade deltagarna vid föreningssekskursionen den 31 juli 2021. Ett särskilt tack också till Torgny och Elma von Wachenfeldt som under många år både återinventerat och funnit nya lokaler i området kring Torsö.

Citerad litteratur

- ArtDatabanken. 2020. Rödlistningsbedömning kal knipprot *Epipactis phyllanthoides*. <https://artfakta.se/artbestamning/taxon/Epipactis%20phyllanthoides-619>
- Birkedal, S. & Kreutz, K. 2009. Knipprötter i Skåne. *Botaniska Notiser* 142(4): 1–11.
- Fröberg, L. 2006. *Blekinges Flora*. SBF-förlaget, Uppsala.
- Holmgren, B. 1942. *Blekinges Flora*. Karlskrona.
- Åke Widgren, Ronnebygatan 10, 371 32 Karlskrona.
E-post: cotula@gmail.com

Sännens norra strand - en klassisk och högklassig svamplokal

Joakim A. Hemberg

Joakim rapporterar om grönticka vid Sännen, som varit känd på lokalen sedan 1960. Han har även funnit andra intressanta svampar, bl.a. några ovanliga fingersvampar. Området är dominerat av bokskog med flera gamla träd men under 2021 utfördes en gallring eftersom skogen höll på att växa igen. Det finns dessutom andra intressanta kryptogamer i området.

Vid sjön Sännens norra strand i Ronneby kommun finns ett litet, men ytterst värdefullt skogsområde med få motsvarigheter i landet (karta, fig. 1, 2). Det handlar om en smal remsa med bokdominerad skog som ligger inklämd mellan stranden och landsvägen mellan Tving och Kallinge. Skogen utgörs i huvudsak av gamla

och grova bokar som troligen är mellan 150 och 250 år gamla. Dessutom finns inslag av ek, avenbok och tall och längs strandkanten ett bälte med klibbal och glasbjörk. Området omfattar 1,3 ha och är sedan 2007 formellt skyddat som biotopskyddsområde.

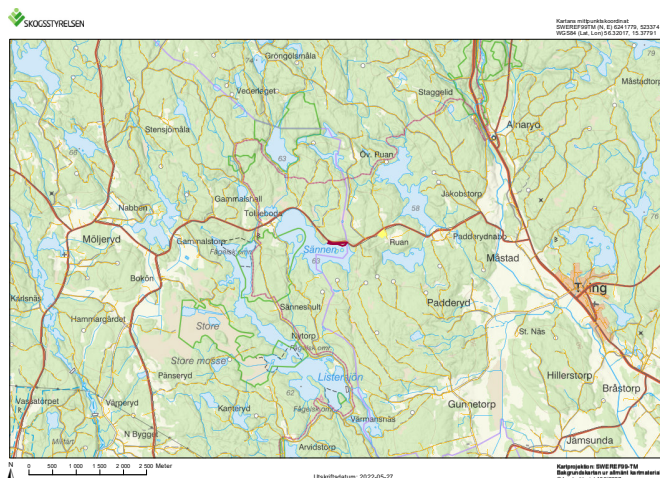

Fig. 1. Läget för biotopskyddsområdet Sännens norra strand. Skogsstyrelsen.

Fig. 3. Grönticka från lokalen. Foto J.A. Hemberg.

Grönticka

En höstdag 1960 upptäckte Olof Andersson den mycket sällsynta svampen grönticka *Albatrellus cristatus* (EN; fig 3) i just detta område. Det var det första fyndet av arten i Blekinge och det blev nog ett ganska oväntat tillägg till ett fåtal fynd i Skåne. Olof Andersson kallades för ”Svamp-Olle” och var en av den

tidens främsta svampkännare. Han gjorde ett flertal fina svampfynd i hela Sverige och i synnerhet på ”drive in-lokaler” på bekvämt avstånd från en bilväg. Gröntickan vid Sannen har alltsedan upptäckten dykt upp under år med lämplig väderlek. Oftast har det handlat om ett fåtal exemplar intill en liten stig som leder in i området. Efter den varma sommaren

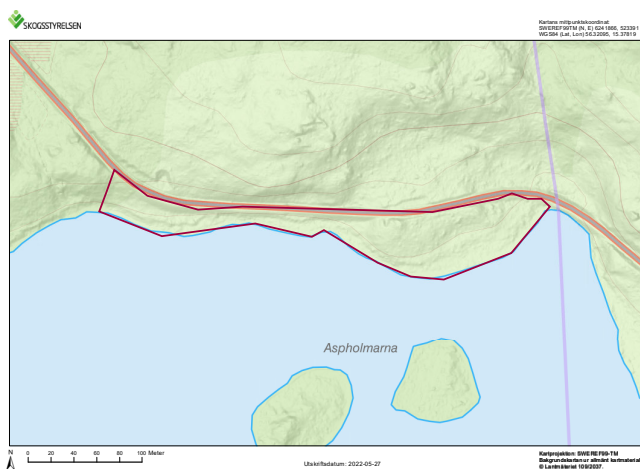

Fig. 2. Detalj med gränsen för biotopskyddsområdet inritad. Skogsstyrelsen.

Fig. 4. Effekten av röjning i biotopskyddsområdet. Foto J.A. Hemberg.

2006 fanns dock fruktkroppar i stora delar av området och särskilt rikligt i dikeskanterna mot landsvägen. Den senaste observationen gjordes förra året då det fanns en handfull fruktkroppar centralt i området.

Gröntickan bildar mykorrhiza med bok och ek. De flesta svenska fynden är gjorda i gammal bokskog. Fruktkropparna uppträder ofta på vegetationsfria ytor där mineraljorden är mer eller mindre blottad, t.ex. vid stigar eller vägkanter. På växtplatserna är markytan ofta torr, hård och urlakad, vilket ger ett intryck av mager mark. Trots detta, så finns vanligtvis ett mineralrikt inslag genom grönsten eller kalk, vilket inte alltid avspeglas i markvegetationen. Arten är starkt termofil (värmeälskande) och växtplatserna ligger i klimatiskt gynnsamma lägen, ofta nära sjöar. Ovanstående miljökrav stämmer mycket bra med området vid Sannen.

Marken ger intryck av att vara mager men enstaka blåsippor *Hepatica nobilis* visar att det inte är en renodlad fattig hedbokskog. En liten, men sannolikt gammal och naturlig förekomst av murgröna *Hedera helix* visar på ett mildt och gynnsamt mikroklimat. Dagens förekomster av grönticka är troligen mycket gamla reliktpopulationer från förhistorisk tid och på lokalerna finns ofta flera rödlistade eller sällsynta marksvampar.

Övriga svampar

Jag besöker området vid Sannen i stort sett varje höst och ett bra svampår kan man göra nya intressanta fynd. Flera exemplar av druvfingersvamp *Ramaria botrytis* (NT) noteras nästan varje år. Till de mer anmärkningsvärda fynden hör praktfingersvamp *Ramaria subbotrytis* (VU) som jag hittade 2011. På grova boklågor kan man hitta koralltaggsvamp *Hericium*

coralloides (NT) och skinn tagging *Dentipellis fragilis* (NT). Bland lite vanligare naturvårdsarter i området kan nämnas lömsk flugsvamp och blodsopp.

Under de senaste åren har området vuxit igen och stora delar är nästan oframkomliga p.g.a. en tät bokföryngring. Eftersom en kraftig igenväxning skulle kunna skada områdets höga naturvärden beslutade Skogsstyrelsen att en skötselåtgärd skulle utföras under hösten 2021. Åtgärden bestod i en kraftig utglesning av bokföryngringen (buskskiktet) samt en försiktig gallring bland de yngre och medelålders träden (fig. 4). Målet med åtgärden var i huvudsak att skapa mer solinstrålning och gynna yngre bokar som har förutsättningar att utvecklas till grova naturvärdesträd.

Den 24 september stannade jag till i området för att kontrollera de utförda åtgärderna. Som så många tidigare höstar hittade jag några gula fingersvampar i området. Jag har dock antagit att det rörde sig om den relativt vanliga arten tjockfotad fingersvamp *Ramaria flavescens*. Nu tog jag mig tid att syna dem lite närmare och kunde snart konstatera att det fanns två arter. En av dem kunde jag själv bestämma till solfingersvamp *Ramaria flavobrunnescens* (NT) som har en mättat solgul färg och en karakteristisk kandelaberliknande förgrening. En bit bort satt en ganska stor fruktkropp av en annan art som jag

Fig. 5. *Ramaria flava* var. *flava* från lokalen. Foto J.A. Hemberg.

inte blev klok på. Utseendet väckte dock misstankar om en väldigt sällsynt art som jag sett i Johan Nitares bok om skyddsvärd skog från 2019. Fruktkroppen var vackert citrongulsvavelgul och förgreningen påminde en del om broccoli. Jag tog ett flertal bilder och en bit av fruktkroppen fick följa med hem. Ett litet smakprov visade att den hade en väldigt angenäm smak av mandel eller hasselnöt, vilket ska vara ett karaktärsdrag för arten som jag misstänkte att det handlade om. På uppmaning av Johan Nitare (Sveriges främsta specialist på släktet *Ramaria*) torkade jag fruktkroppen på väldigt svag värme. Efter torkningen skickade jag materialet till Johan som glädjande nog kunde bekräfta att det rörde sig om "bokfingersvamp" *Ramaria flava* var. *flava* (EN; fig. 5). De enda tidigare fynden i Norden är från Söderåsen i Skåne. *R. flava* var. *flava* är en sydlig och värmekrävande art som bildar mykorrhiza med bok.

Den finns spridd på kontinenten, men är överallt sällsynt.

Övriga kryptogamgrupper

Lång trädkontinuitet, varmt lokalklimat, gynnsamma markförhållanden, störning och blottad mineraljord. Flera faktorer bidrar till att göra det lilla biotopskyddsområdet vid Sannen till en riktig pärla i Blekinges natur. Även om detta i första hand är en fin svamplokal så finns här en del annat att titta på. I strandskogen i områdets östra del finns ett litet bestånd av safsa *Osmunda regalis*. På beskuggade stenar och rötter i högvattenlinjen växer hårklomossa *Dichelyma capillaceum*, fridlyst och tidigare rödlistad.

På de gamla bokarna i biotopskyddsområdets västra halva finns sparsamma förekomster av fyra rödlistade lavar, närmare bestämt rosa lundlav *Bacidia rosella* (VU), liten lundlav *Bacidina phacodes* (NT), stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera* (NT) och bokvårtlav *Pyrenula nitida* (NT).

Väl värt ett besök

Har man en båt eller tycker om att simma så ligger de två Aspholmarna

bara ett långt stenkast från stranden. Även Aspholmarna är biotopskyddsområden med gammal naturskog, men ingår även i Natura 2000, bl.a. p.g.a. rik förekomst av hårklomossa.

Området är således väl värt ett besök, men det är tyvärr svårt att parkera på bekvämt avstånd. Det bästa är att ställa bilen lite längre västerut och gå längs landsvägen eller stranden. Väljer man strandvägen vandrar man genom ett område som omfattas av naturvårdsavtal och innehåller mäktiga gamla tallar med tallticka *Porodaedalea pini* (NT) och grovticka *Phaeolus schweinitzii*.

Litteratur

- Nitare, J. 2019. *Skyddsvärd skog - Naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning*. Skogsstyrelsens förlag.
- Svensson, S. och Ryberg, A. 2008. *Åtgärdsprogram för grönticka (2008-2012)*. Naturvårdsverket 2008.
- Artdatabanken, artfakta, *Ramaria flava* var. *flava*.

Muntlig källa

Johan Nitare, Skogsstyrelsen.

Fyndrapporter

Lars Fröberg

Intressanta fynd av kärlväxter i Blekinge från främst 2020–21 rapporteras. Angivna koordinater motsvarar Rt90. LD = Biologiska museet, Lund; != granskad av ...

Allium vineale var. *purpureum* purpursandlök. Karlskrona sn, Stumholmen, Kungshall (62255-14873) befästningsvall med torrängsflora 2021-07-16 Åke Widgren (LD, !L. Fröberg; ny för Blekinge).

Artemisia scoparia vippmalört. Hjortsberga sn, Johannishus, Iglasjövägen (62333-14759) tomtmark 2021-09-22 Joakim Hemberg, Åke Widgren (spridd från fågelfrön).

Barbarea intermedia mellangyllen

(fig. 1). Augerum sn, Björsmåla (62404-14967) vägkant & tomtmark 2021-05-20 Ulrika Widgren & Åke Widgren (LD, !L. Fröberg).

Cenchrus geniculatus afrikanskt borstgräs. Karlskrona sn, Trossö, Ö. Hamng./Ö. Köpmansg. (62261-14869) gatkant, 1 ex 2020-09-19 Åke Widgren (LD, !T. Tyler; möjligen ny för Norden).

Elodea nuttallii smal vattenpest (fig. 2). Sölvesborg sn. Sölvesborgs

Fig. 1. Mellangyllen från Björsmåla. Foto Å. Widgren.

Fig. 2. Smal vattenpest från Sölvesborg.
Foto Å. Widgren.

golfklubb (62135-14247) liten damm, rikligt 2022-05-19 Åke Widgren (privat herbarium; först funnen av Sofi Nordfeldt & Lars Bohlin).

Hypericum cf. 'Hidcote' vinterhyperikum. Karlskrona sn, Krutviken (62278-14878) f.d. tomt (huset rivet sedan länge) 2021-07-19 Tomas Burén & Åke Widgren (LD, !L. Fröberg; blommor onormalt små men ståndare typiska).

Ornithogalum cf. *narbonense* fransk stjärnlök. Karlskrona sn, NV om Villa Vik (62298-14877) ädellöv-

skog invid stig, 2 ex 2021-06-26 Åke Widgren (LD, !L. Fröberg; avgränsning mot *O. pyramidale* oklar, varför uppgiften får betraktas som kollektiv för dessa).

Pyrola media klockpyrola. Hjortsberga sn, SO om Listersjön, Skärsviken (62404-14730) gles, strandnära tallskog 2021-10-03 Åke Widgren (LD, !L. Fröberg; enda säkra aktuella fyndet i Blekinge; växer tillsammans med ametistskivling som den eventuellt lever i symbios med).

Quercus cf. *palustris* x *rubra* kärrek x rödek. Karlskrona sn, Blåport (62270-14867) träd- och buskbevuxen ruderatmark 2020-10-18 Åke Widgren (LD, !T. Tyler; ny för Blekinge).

Symphytum officinale äkta vallört. Ronneby sn, norra Ronneby hamn (62278-14685) åstrand, i högrötsvegetation och vid brygga 2021-07-21 Åke Widgren (LD, !L. Fröberg; funnen i varianter med mörklila, smutsrosa och gulvita blommor).

Årets växt

Svenska Botaniska Föreningen (SBF) har utsett grönpýrola *Pyrola chlorantha* till årets växt.

Alla kan rapportera fynd av grönpýrola i år. Uppgifterna ska bestå av fyndplats, biotop, mängd, datum och

observatör, och kan rapporteras direkt i Artportalen eller genom att skicka in blanketter. Gå in på SBF:s hemsida (www.svenskbotanik.se/arets-vaxt/), där man får artbeskrivning och kan ladda ner blanketter.

Författarinstruktioner

Detta är föreningens medlemshäfte och skickas ut 1 gång per år, under våren. Vi presenterar intressanta fynd och ger en rapport från floraväxeriet. Dessutom ges referat från föreningens aktiviteter, kommande programpunkter och andra botaniska aktiviteter med anknytning till föreningen. Vi publicerar även specialinventeringar, samt diverse systematiska utredningar som har anknytning till landskapet.

Manus kan skickas till föreningens redaktör, Lars Fröberg (larsfroberglund@gmail.com). När ni skickar in era bidrag måste bilder och tabeller skickas separat från textdokumentet. Redaktionen och föreningen ansvarar inte för författarnas åsikter.

Innehåll

3	Förord
4	Bengt Nilssons foton
7	Stenkrassing återfunnen
8	Kal knipprot i Blekinge
12	Sännens norra strand - en fin svamplokal
17	Fyndrapporter
18	Årets växt